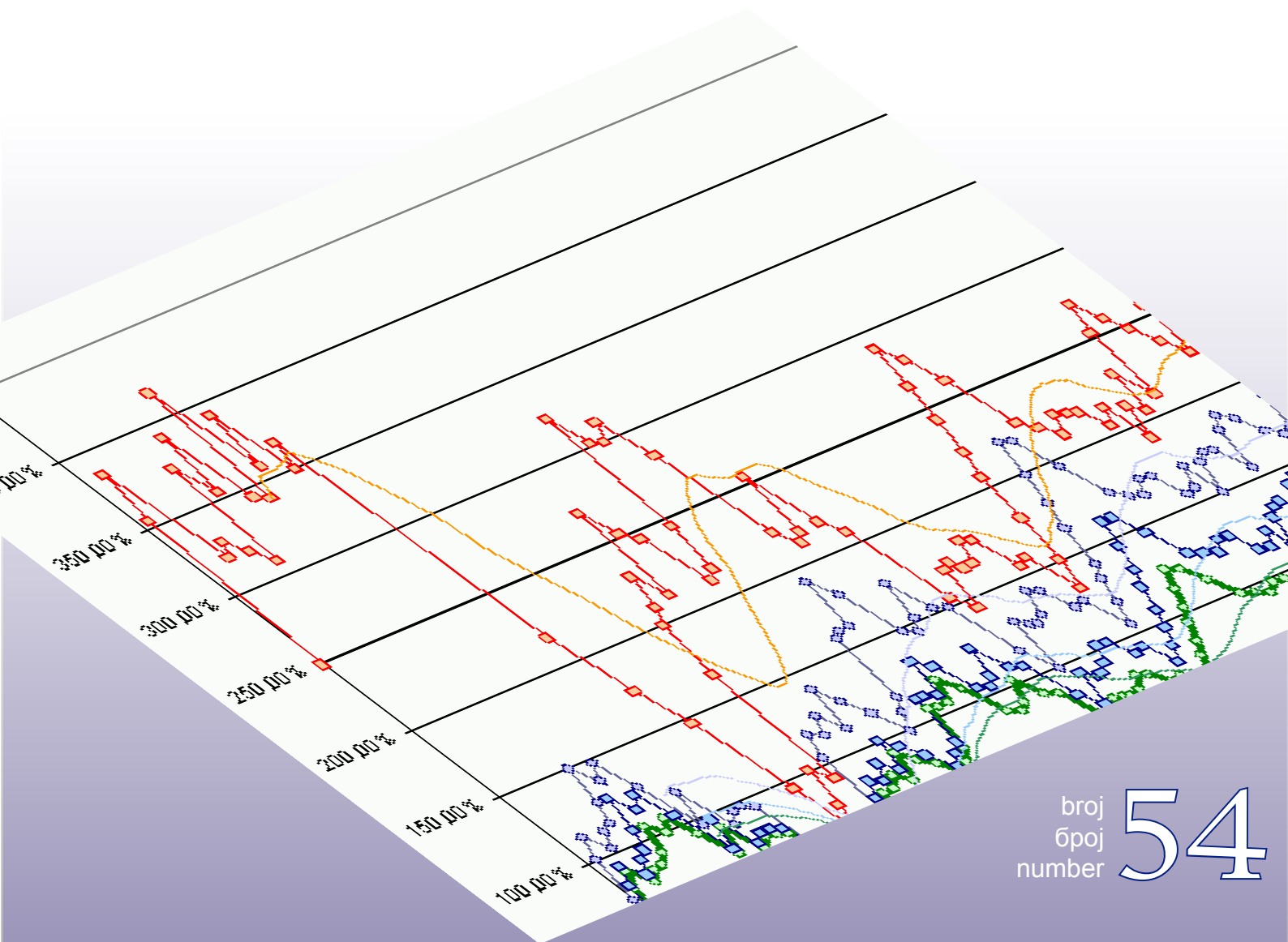

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number **54**

Уз овај број

Глобална финансијска и економска криза ставила је на тежак испит све оне који се баве израдом пројекција прихода. Непознанице у вези са дубином и ширином кризе, а потом неизвјесност око времена и темпа изласка из кризе захтијевале су константно прилагођавање пројекција прихода са текућим макроекономским трендовима у 2009.г. Одјељење за макроекономску анализу је у неколико наврата ревидирало пројекције прихода од индиректних пореза, а посљедњи пут почетком новембра 2009. Посљедње пројекције су послужиле као полазиште фискалним властима и нивоима влада у БиХ за припрему буџета за 2010.г., а биле су и предметом редовитог прегледа Међународног монетарног фонда у склопу извршења *stand-by* аранжмана са овом финансијском институцијом. С обзиром да приходи од индиректних пореза чине преко 80% пореских прихода (искључујући доприносе) опште владе БиХ, њихове пројекције представљају битну основу годишњег и средњорочног планирања буџета свих нивоа власти у БиХ. Основу израде пројекција за раздобље 2010-2012, поред текућих трендова наплате прихода на јединствени рачун УИО, чине прогнозе основних макроекономских показатеља и процијењени ефекти примјене новог Закона о акцизама у том раздобљу. Управо процјена ефеката континуираног повећања стопе посебне акцизе и увођења минималне акцизе на цигарете од 1.1.2010.године, уз ризик остварења макроекономских пројекција ДЕП-а, представља један од главних ризика остварења пројектованих прихода. Одјељење је, водећи се начелом опрезности, израдило три програмска сценарија која су образложена у посебном прилогу овог Билтена. Приликом израде сценарија узети су у обзир могући модели понашања и реакције потрошача и дуванске индустрије на повећање стопа акциза на цигарете, посљедице које пораст стопа може произвести по тржиште цигарета и јавне приходе, теоријске поставке о еластичности потрошње цигарета, те праксу и искуства чланица ЕУ у вези са хармонизацијом стопа акциза са стандардима ЕУ.

др Динка Антић
шеф Одјељења

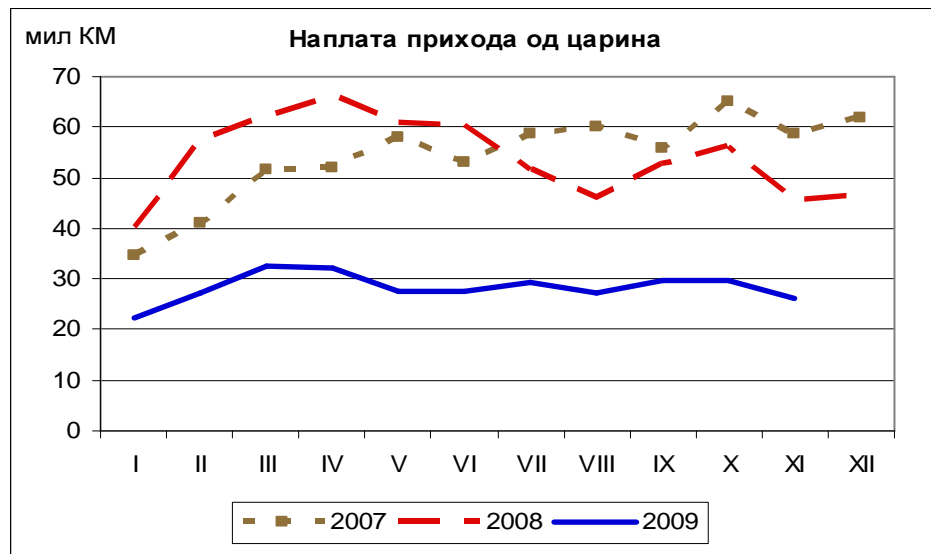
Садржај:

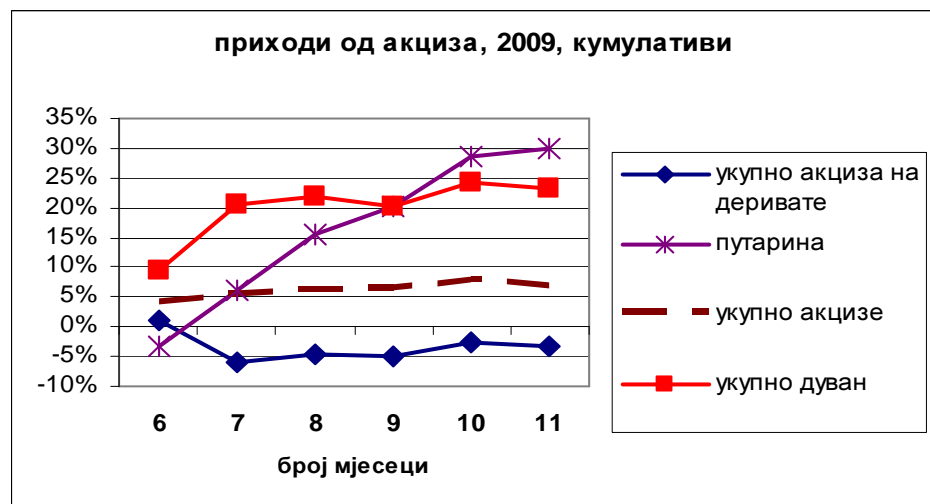
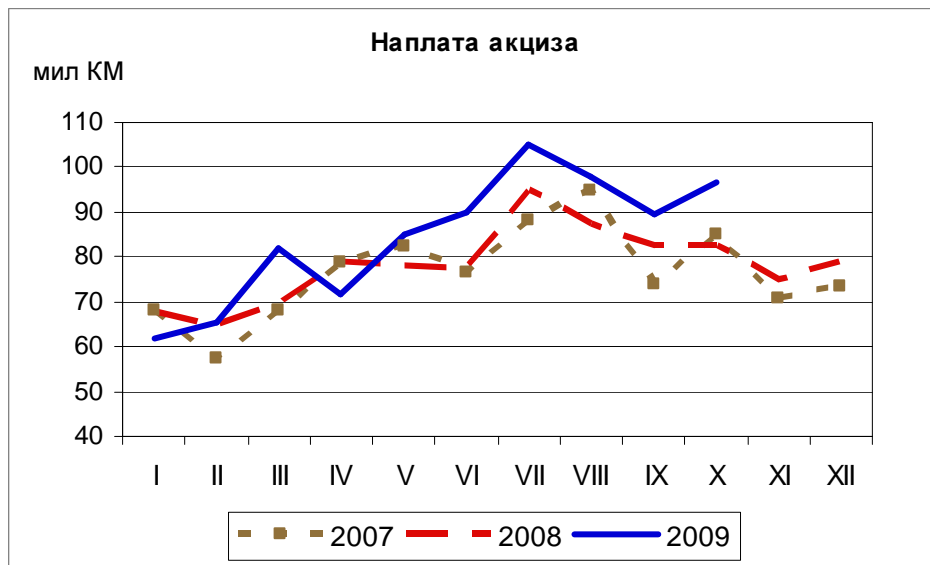
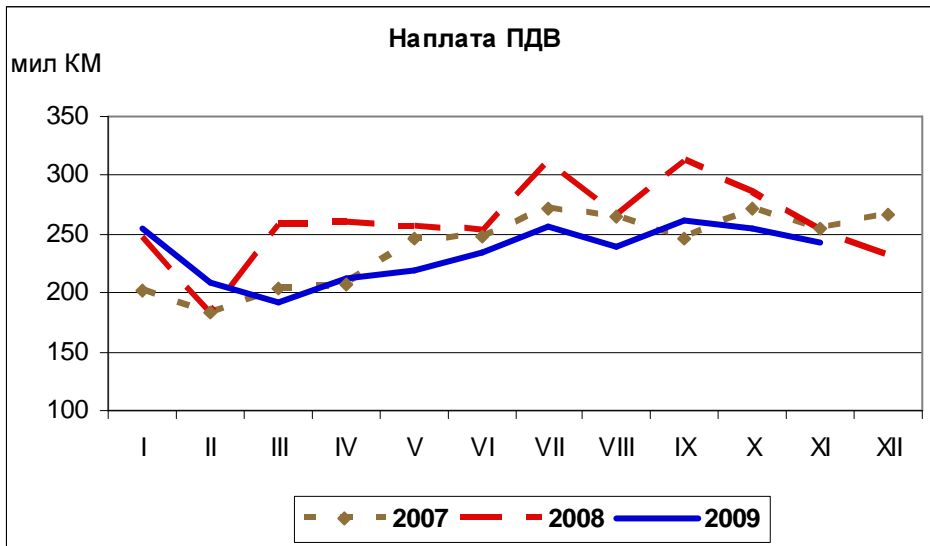
У фокусу: Наплата индиректних пореза јануар - новембар 2009	2
Пројекције прихода од индиректних пореза у периоду 2010-2012.г.	4
Пројекције прихода од акциза на цигарете у 2010	8
Пакт о стабилности и расту у условима глобалне економске кризе – I дио	13
Из рада Управног одбора УИО	16
Консолидовани извјештаји: ЈР, ентитети, I-XI 2009	18
Консолидовани извјештаји: БиХ, Брчко, ентитети, кантони, I-XI 2009	19
Консолидовани извјештаји: Кантони	21

техничка обрада : Сулејман Хасановић, ИТ сарадник
превод : Един Смаилхоџић

У фокусу: Наплата индиректних пореза јануар - новембар 2009

(припремила: др Динка Антић)

Пројекције прихода од индиректних пореза у периоду 2010-2012.г.

(припремила: Александра Регоје, макроекономиста у Одјељењу)

У табели бр.1 приказане су посљедње ажуриране пројекције прихода од индиректних пореза за период 2009- 2012. године¹.

Табела 1. Пројекције прихода од индиректних пореза 2009-2012.г, нов.2009.

	2009	2010	2011	2012	2009	2010	2011	2012
ПДВ (нето)	2.800,2	2.902,2	3.106,1	3.321,9	-10,2%	3,6%	7,0%	6,9%
Акцизе	1.005,6	1.104,6	1.268,2	1.436,1	7,3%	9,8%	14,8%	13,2%
Царине	346,0	327,9	294,1	255,0	-46,9%	-5,2%	-10,3%	-13,3%
Путарина	249,1	308,3	326,2	347,7	31,4%	23,8%	5,8%	6,6%
Остало	20,0	20,2	20,4	20,6	-31,8%	1,0%	1,0%	1,0%
УКУПНО	4.420,9	4.663,2	5.015,0	5.381,3	-10,3%	5,5%	7,5%	7,3%
Путарина (0,10 КМ/л)	-65,4	-123,3	-130,5	-139,1		88,6%	5,8%	6,6%
СРЕДСТВА ЗА РАСПОДЈЕЛУ	4.355,5	4.539,9	4.884,5	5.242,2	-11,6%	4,2%	7,6%	7,3%

Наплата прихода у 2009.години

Према прелиминарном извјештају о наплати прихода на Јединствени рачун УИО у 2009. години је прикупљено укупно 5.171,9 мил КМ прихода од индиректних пореза. Када тај износ умањимо за 740,6 мил КМ исплаћених поврата добијамо нето наплату прихода од индиректних пореза у износу од 4.431,3 мил КМ, што је за 0,2% више у односу на пројектовани износ наплате.

Табела 2. План и извршење наплате инд. пореза

2009.година	I План*	II Извршење	II/I Индекс
ПДВ (нето)	2.800,2	2.814,0	100,5
Акцизе	1.005,6	997,2	99,2
Царине	346,0	346,7	100,2
Путарина	249,1	250,0	100,4
Остало	20,0	23,3	116,7
УКУПНО	4.420,9	4.431,3	100,2

Треба напоменути да је колони II – Извршење приказана аналитика прикупљених прихода према прелиминарном извјештају УНО за 2009.г., те да ставка „остало“ садржи 11,45 мил КМ неусклађених прихода III групе рачуна (ПДВ, порези и акцизе на дом. произ).² Стога коначан извјештај о извршењу може одступати од прелиминарног, у смислу да одређени износ из ставке „остало“ буде прерасподијељен на ПДВ и акцизе.

¹ Посљедње пројекције, које су израђене 5. новембра 2009. године, предочене су Фискалном вијећу за потребе израде владиних буџета и првог прегледа ММФ-а након одобредња stand-by аранжмана. Пројекције су укључене и у Економско-фискални програм за 2010.г. који БиХ подноси Европској комисији. Новембарске пројекције за 2009. годину ревидиране су навише за 30 мил КМ на ставци ПДВ у односу на пројекције рађене у мјесецу септембру. Пројекција укупних прихода од индиректних пореза за 2009. годину из мјесеца септембра износила је 4.391 мил КМ, што је за 0,9% ниже од стварне наплате прихода.

² Неусклађени приходи подразумевају приходе код којих није повезана аналитика уплата на Јединствени рачун и аналитичке евиденције обвезника у ИТ системима УИО (ПДВ, царине, акцизе)

Пројекције за 2010-2012.г.

Пројекције прихода од индиректних пореза за период од 2010. до 2012. године базиране су на следећим поставкама:

- прогнозама макроекономских показатеља израђеним од стране Дирекције за економско планирање (ДЕП) за поменути период,
- даљој примјени Споразума о стабилизацији и придруживању у складу са динамиком смањења и укидања царина на увоз добара поријеклом из ЕУ,
- примјени чл. 21 Закона о акцизама, који подразумеива континуирано усклађивање стопа акциза у БиХ са минималним стандардима у ЕУ.

Пројекције **укључују ефекте повећања посебне акцизе у 2010 години са 0,15 на 0,30 КМ по паковању, као и планираног континуираног повећања исте у свакој наредној години за 0,15 КМ по паковању цигарета.**

ПДВ

Пројекције прихода од ПДВ-а засноване су на пројекцији раста потрошње израђеној од стране Дирекције за економско планирање (табела 3). Према макроекономским прогнозама у 2011. и 2012. години очекује се снажнији раст потрошње него у 2010. години, што је основни разлог вишег пројектованог раста прихода од ПДВ-а у овим годинама.

Табела 3. Пројекција раста потрошње

Година	2010	2011	2012
Пројекција раста потрошње (ДЕП)	3,00%	6,23%	6,21%

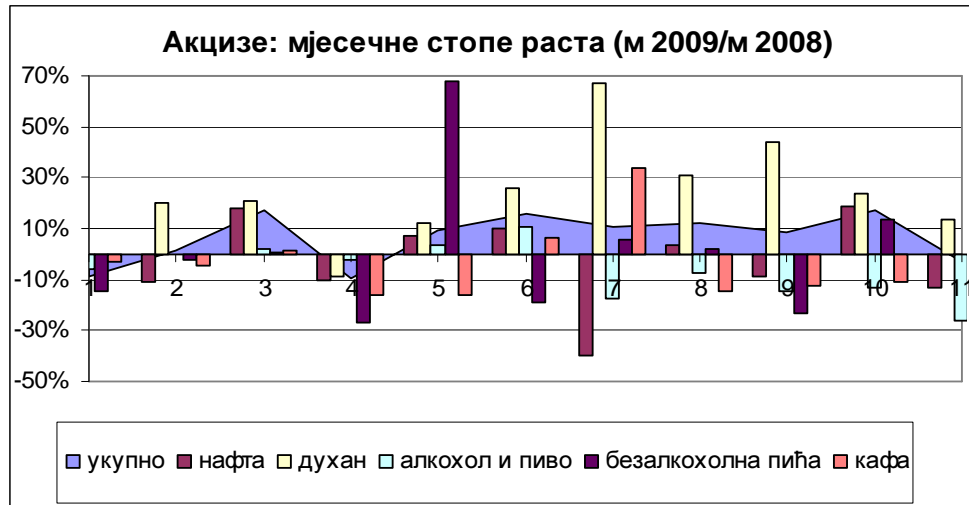
Извор: ДЕП, мај 2009.

Очекује се да ће приходи од ПДВ-а расти нешто изнад пројектоване стопе раста потрошње као резултат ефеката повећања стопе посебне акцизе на цигарете. То се објашњава вишеструким ефектом пораста посебног удјела акцизе у малопродајној цијени на приходе: поред пораста посебне и пропорционалне (*ad valorem*) компоненте акциза, раст посебне стопе утиче и на приходе од ПДВ-а.

Акцизе

Измјене законске регулативе у области акциза донијеле су значајнији раст ових прихода у другом полугодишту 2009. године у односу на прво. Снажнији раст ових прихода забиљежен је и пар мјесеци прије измјене Закона, као позиционирање компанија из дуванске индустрије пред очекивани раст акцизних стопа. Тако је, након пада акциза од 0,3% у прва четири мјесеца 2009. године у односу на исти период претходне године, у задњих осам мјесеци забиљежен раст од 9,3%³.

³ Подаци за мјесец децембар 2009. су из прелиминарног извјештаја, те је могућа корекција овог показатеља навише након повезивања аналитике уплата прихода који су у извјештају исказани као неусклађени.

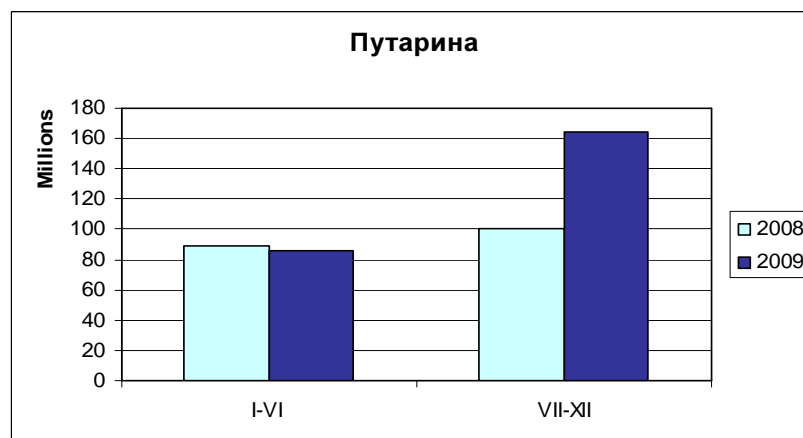

Графикон 1.

Пројекције прихода од акциза у наредним годинама базиране су на ДЕП-овим пројекцијама макроекономских показатеља, првенствено реалног раста потрошње и бруто друштвеног производа. Услед измјене законске регулативе у области дувана, прогнозе прихода од акциза у наредном периоду врло су неизвјесне због оскудних података и непостојања анализа о тржишту понуде цигарета, цјеновној еластичности и структури потражње, моделима понашања и психологије потрошача цигарета приликом повећања акциза и цијена цигарета у БиХ у претходним годинама. С обзиром на наведено и остале важне ризике остварења пројекција, попут повећања кријумчарења цигарета и раста црног тржишта у 2010. години, процијењени ефекти повећања посебне стопе акцизе на дуван износе 2,73% од укупно пројектованих прихода у 2009. години. У 2011. и 2012. години се очекује наставак тренда снажног раста прихода од акциза, с обзиром на пројектовани раст макроекономских показатеља и ефеката планираног континуираног повећања посебне стопе акцизе на дуван.

Путарина

Повећање стопе путарине са 0,15 на 0,25 КМ/л од 1.7.2009. године довело је до снажног раста ових прихода у другом полугодшту прошле године (63% у односу на друго полугодиште 2008, према прелиминарном извјештају УИО), упркос благом паду потрошње нафте и нафтних деривата.

Графикон 2.

Пројекције прихода од путарине у периоду од 2010. до 2012. године везане су за пројекције реалног раста бруто друштвеног производа. Треба имати у виду да се у првом полугодишту 2010. године може очекивати снажнији раст ових прихода, као и у случају акциза на цигарете, због одложеног ефекта повећања стопе путарине (примјена Закона од 1.7.2009). Услед укључивања полугодишњих ефеката измјене стопе путарине пројектован је снажан годишњи раст ових прихода, упркос очекиваном нултом расту реалног друштвеног производа у 2010. години. Будући да се у ближој будућности не планира даље усклађивање стопе акциза на нафтне деривате са стандардима ЕУ, ефекти новог Закона су ограничени само на прво полугодиште 2010.г, док је у периоду од 2011. до 2012. године раст ових прихода пројектован у складу са пројекцијама бруто друштвеног производа ДЕП-а.

Табела 4. Пројекција раста реалног БДП-а

Година	2010	2011	2012
Пројекција раста реалног БДП-а	0,00%	5,80%	6,60%

Извор: ДЕП, мај 2009.

Царине

Одредбе Привременог споразума о стабилизацији и придруживању БиХ (ССП) са Европском унијом које су ступиле су на снагу 1.7.2008. године значајно су утицале на убирање прихода од индиректних пореза, обзиром да прописују истовремено или постепено (до 2013.године) укидање царина на увезену робу поријеклом из ЕУ. Упркос томе што је најзначајније смањење/укидање царинских стопа забиљежено са почетком примјене ССП-а, у првој години његове примјене (2008) није остварен снажан пад прихода од царина (свега 4 мил КМ). Основни разлог тога је ступање на снагу одредаба тек у другом полугодишту, као и снажан раст увоза у наведеној години (17,2%). У сљедећој фази примјене ССП-а (у 2009. години) такође су значајно смањене царинске стопе на робу поријеклом из ЕУ, што је, уз снажан пад увоза и одложени ефекат смањења царина из прве фазе (почетак примјене ССП-а од 1.7.2008.г)⁴ узроковало пад прихода од царина од огромних 304,6 мил КМ у односу на 2008. годину.

У наредним годинама предвиђен је умјеренији процес смањивања царинских стопа, обзиром да су исте већ укинута на значајан дио увоза поријеклом из ЕУ. Из тог разлога, као и због пројектованог раста увоза у наредним годинама, не очекује се толико снажан пад ових прихода као у протеклом периоду (-5,2%, -10,3% и -13,3% за 2010, 2011 и 2012.г. респективно).⁵

Табела 5. Пројекција раста увоза

Година	2010	2011	2012
Пројекција раста увоза	8,30%	9,90%	10,50%

Извор: ДЕП, мај 2009.

Укупно

С обзиром на горе наведено, након пада прихода од индиректних пореза у 2009. години, у наредном периоду очекује се постепени опоравак. У 2010. години, је пројектован благи

⁴ У првом полугодишту 2008. години нису биле на снази одредбе ССП-а, тако да наплата у 2009. години укључује и полугодишње ефекте прве фазе смањења царина.

⁵ Пројекција узима у обзир историјску сезонску шему наплате ових прихода и увоза, пројекције увоза, удио преференцијалног увоза из ЕУ у укупном увозу и његову структуру према појединим анексима Споразума о стабилизацији и придруживању.

опоравак економије, а пројектовани раст прихода узрокован је првенствено ефектима измјене законске регулативе у области акциза. Поред ефеката измјене посебне акцизе на дуван од 1.1.2010. године, на пројектовани раст прихода у 2010. години има утицај и то што је примјена новог Закона о акцизама ступила на снагу у другом полугодишту 2009. године. Као резултат тога ефекти примјене новог Закона о акцизама неће бити равномјерно распоређени током 2010.г, те се снажнији раст прихода очекују се у првом полугодишту 2010.г. Према макроекономским пројекцијама за период од 2011. до 2012. године може се очекивати снажнији опоравак економије, који ће донијети и раст прихода од индиректних пореза. Поред тога, расту прихода значајно ће допринијети и континуирано повећање посебне стопе акцизе на цигарете, односно усклађивање стопа акциза у БиХ са минималним стандардима у ЕУ.

На крају треба још једном напоменути да су пројекције прихода уско везане за пројекције макроекономских показатеља (ДЕП). Стога **свако одступање ових параметара од пројектованих вриједности представља ризик за пројекције прихода.**

Пројекције прихода од акциза на цигарете у 2010

(пише: др Динка Антић)

Приходи од акциза на цигарете све више постају важан извор јавних прихода. У претходним годинама удио ових прихода у укупним приходима од акциза се повећао са 31,7% у 2002.г., на стабилних 36-38% након посљедњег повећања стопа акциза 1.1.2005.године. Међутим, према прелиминарним подацима удио прихода од акциза на цигарете у укупним приходима се повећао на 45% у 2009. Истовремено је растао удио ових прихода у укупним приходима од индиректних пореза са 7% у 2002.г. на 10% у 2009.г. Главни разлози повећања удјела акциза на цигарете у структури прихода од индиректних пореза су сљедећи:

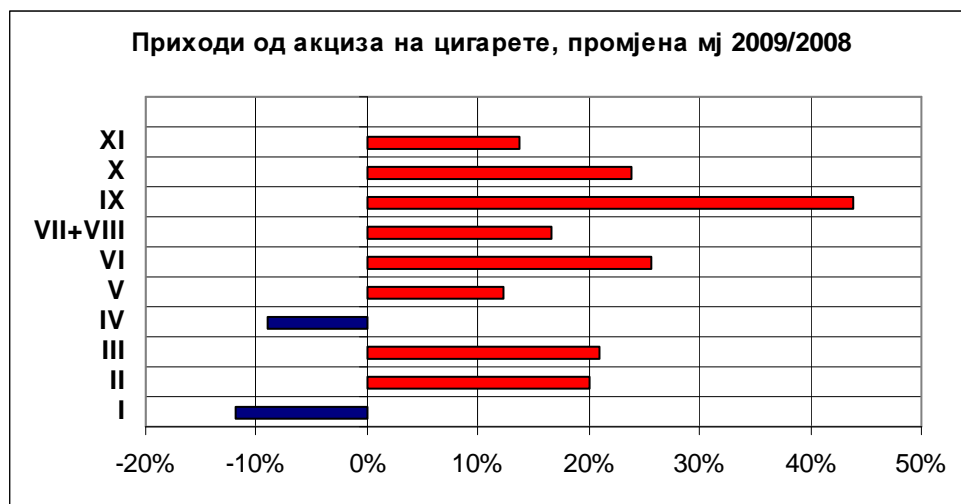
- примјена Споразума о стабилизацији је довела до драстичног пада прихода од царина, а тиме и до промјене односа између прихода од ПДВ-а, царина и акциза као главних врста прихода;
- глобална економска криза је довела до промјене у структури прихода од акциза у корист акциза на цигарете. Смањење економских активности компанија и пад потражње становништва у вријеме кризе довело је до смањења потрошње енергената и пада прихода од акциза на нафтне деривате;
- доношењем новог Закона о акцизама ("Закон") започео је процес хармонизације опорезивања акцизом са минималним стандардима ЕУ. Почетно увођење посебне акцизе од 0,15 КМ/паковању је довело до снажног раста прихода од акциза, које, према прелиминарним извјештајима, премашује 23%.

Очекује се да ће приходи од акциза на цигарете у наредним годинама имати све већи значај због хармонизације са минималним стандардима ЕУ. Већ 1.1.2010.г. је наступило ново повећање стопа посебне акцизе на цигарете, а у складу са Законом треба очекивати континуирано повећање стопе посебне акцизе сваке наредне године за минимално 0,15 КМ/паковању, док укупна акциза (посебна акциза + *ad valorem*) не достигне минималну акцизу у ЕУ. Будући да се у 2010.г. очекује скроман раст БДП и спор опоравак БХ економије у наредним годинама, пројекције прихода од акциза на цигарете све више ће имати утицаја на пројекције прихода од индиректних пореза, а тиме и на планирање буџета корисника прихода са јединственог рачуна УИО.

Пројекције прихода од акциза на цигарете у 2010.години су неизвјесне из неколико разлога:

- с обзиром да су посљедње пројекције израђене почетком новембра 2009.г., а измјене Закона су ступиле на снагу средином године, није остало пуно простора за

- сагледавање првих ефеката Закона, а поготово за процјену ефеката новог повећања стопе акцизе 1.1.2010.;
- због кратког временског размака између повећања акцизе 1.7.2009. и 1.1.2010. не може се поуздано процијенити модел понашања потрошача, који одређује обим и структуру потрошње, али ни модел понашања дуванске индустрије у виду маркетинг-стратегије и укупне пословне политике у ситуацији даљег континуираног повећања пореског оптерећења од 2010;
 - не постоје процјене обима регуларног и црног тржишта цигарета у БиХ, нити анализе еластичности потражње за цигаретама из преходних раздобља;
 - чак и да постоје анализе еластичности потражње за цигаретама из преходних раздобља извјесно је да глобална економска криза модифицира моделе понашања потрошача и дуванских компанија чак иако се, по дефиницији, сматра да је потржња цигарета цјеновно нееластична;
 - Одјељење не располаже подацима о стварној потрошњи цигарета будући да се акцизе на цигарете плаћају прије стављања цигарета у промет. Подаци о великом порасту наплаћених акцизама по тој основи у другој половини године показују само стратегију сегмената дуванске индустрије након увођења новог Закона;
 - за пројекције прихода од акциза на цигарете у 2010.г. релевантна је и законска одредба да се цигарете са акцизним маркицама издатим прије 1.7.2009. могу ставити у промет до 31.12.2009. Исто тако, одлука Управног одбора УИО да се цигарете са акцизним маркицама издатим у другој половини 2009.г. могу ставити у промет до 31.3.2010.г. имаће одређене посљедице по приходе од акциза у 2010.години.

Графикон 1

На Графикону 1 упоредили смо наплаћене акцизе на цигарете за сваки мјесец 2009.г. у односу на исти мјесец 2008. Треба напоменути да подаци о приходима од акциза на цигарете у јулу, а вјероватно и у августу, садрже уплате разлике акцизе на цигарете које су пописане 30.6.2009. Из тог разлога приходе од акциза на цигарете у јулу и августу, да би били упоредиви са 2008.г., смо приказали збирно, претходно умањивши их за 25 мил КМ уплаћене разлике.

Чињеница да је до пораста прихода од акциза на цигарете дошло већ почетком 2009.г. показује да је дошло до повећаног повлачења акцизних маркица, које, засигурно није могло бити компензирано потрошњом у првом полугодишту. Очигледно је да су компаније почеле са позиционирањем на тржишту и прије ступању на снагу новог Закона. С обзиром на горе изнесене проблеме може се закључити да је потребно крајње опрезно приступити изради

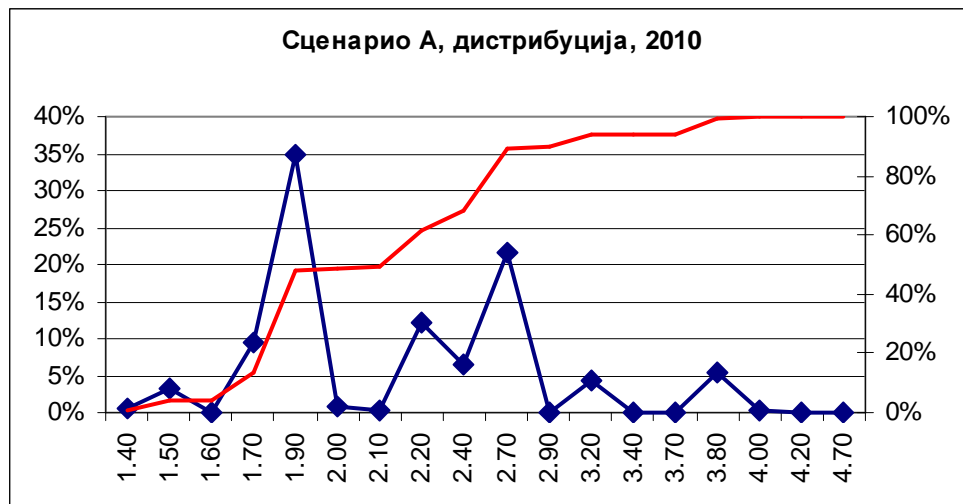
пројекција. Имајући све у виду Одјељење је у процесу припреме пројекција индиректних пореза за период 2010-2012 израдило три сценарија, оптимистички, средњи и конзервативни. Заједничка претпоставка за сва три сценарија о преваљивању новог пореског оптерећења (посебна акциза 0,15 КМ + пораст *ad valorem* акцизе + пораст ПДВ) на купца кроз малопродајну цијену:

i. сценарио А:

Полазиште су сљедеће претпоставке:

- потрошња цигарета је **цјеновно нееластична**
- задржава се **иста структура потрошње** (дистрибуција) цигарета.

На темељу горњих претпоставки преваљивањем пореског терета на малопродајне цијене очекује се да ће просјечна цијена порастати за 43,67% у односу на 2008, односно за 14,6% у односу на трећи квартал 2009.године. Пораст цијена даље мијења структуру цигарета у корист скупљих брендова будући да удио брендова са малопродајном цијеном ("МПЦ") испод 2,00 КМ пада са 68% на 48%.

Графикон 2

Међутим, пораст цијена неминовно доводи до појаве два процеса:

- становништво које купује цигарета ниже цјеновне категорије може да смањи или да одустане од потрошње због бржег раста трошкова у односу на приходе домаћинстава,
- нагли пораст цијена отвара простор за јачање кријумчарења и раст црног тржишта.

Оба процеса доводе до смањења легалне опорезиве потрошње. Одјељење је, на бази искустава ЕУ, планирало смањење потрошње од 10% до 2012.године.

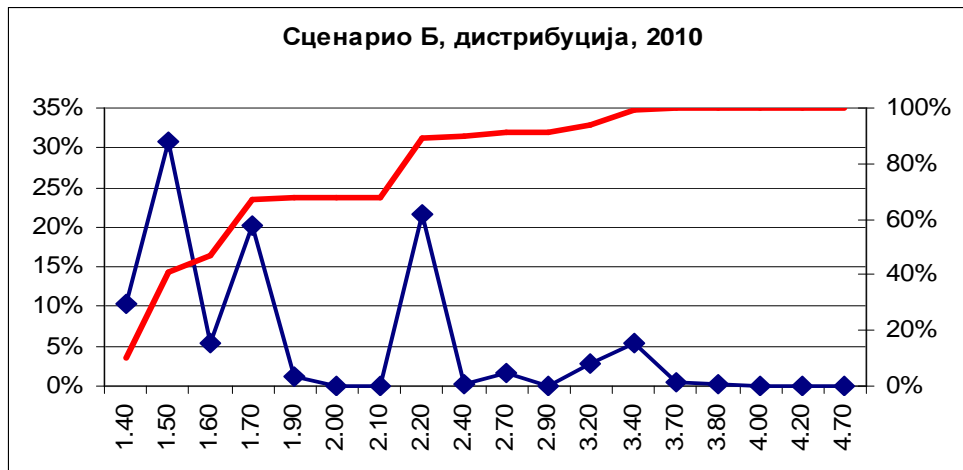
Постоје још два ефекта чији крајњи нето ефекат може бити неутралан на прикупљене приходе у 2010.:

- цигарете са акцизним маркицама изданим након 1.7.2009. могу се продавати до 31.3.2010., чиме ће дијелом умањити промет цигарета са новим цијенама у 2010.
- крајем 2010.г. пред ново усклађивање посебне акцизе (на минимално 0.45 КМ/пак од 1.1.2011.) дио цигарета са маркицама из 2010.г ће бити прометован 2011. Приходи од акциза припадају фискалној 2010. години.

Први ефекат негативно утиче на приходе у 2010, а други позитивно. Крајњи ефекат на приходе је неутралан.

ii. сценарио Б:

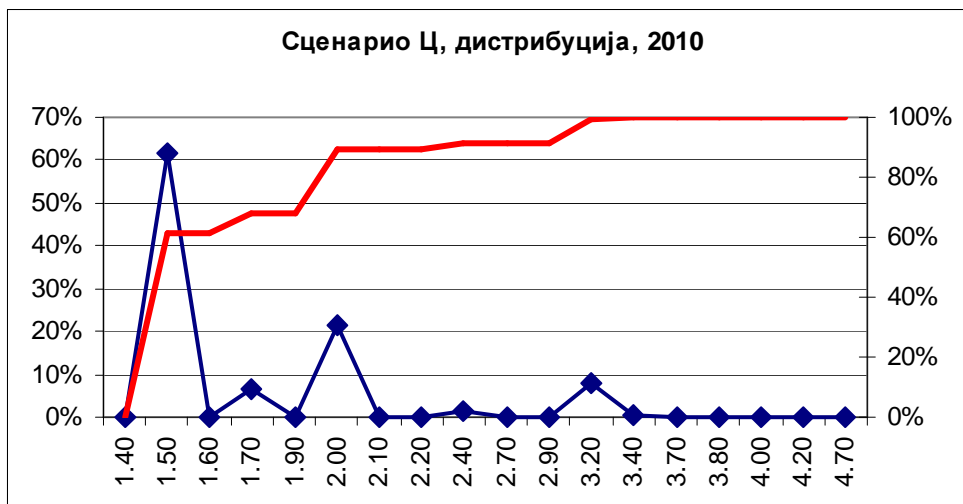
Полазиште сценарија Б је претпоставка да је потрошња цигарета нижих цјеновних категорија (испод 2,00 КМ) цјеновно еластична, али ограничено, око нивоа најпопуларнијег брeнда (највјероватније онај који одбацује минималну акцизу), док је потрошња цигарета виших цјеновних категорија (изнад 2,00 КМ) цјеновно нееластична. Горња претпоставка осигурава задржавање основне структуре потрошње (дистрибуције) цигарета као прије примјене новог Закона о акцизама. С обзиром на увођење минималне акцизе према овом сценарију 60% цигарета припада најнижој цјеновној скубини (1,50-1,60 КМ). Помјерање структуре потрошње ка најнижој цјеновној скубини доводи до пораста цијена само скупљих цигарета, што у коначници доводи до смањења просјечне цијене на 1,90 КМ, тј. испод просјечне пондерисане цијене у трећем кварталу 2009. године, али још увијек изнад просјечне цијене прије примјене новог Закона.

Графикон 3

iii. сценарио Ц:

Полазиште сценарија Ц је претпоставка да је **цјелокупна потрошња цигарета цјеновно еластична**, што значи да се потрошња најнижих цјеновних категорија због примјене минималне акцизе своди на бренд са цијеном од 1,50 КМ, док се остала потрошња води цијеном, а не брeндом.

Графикон 4

У пракси овај сценарио подразумијева да купац који је до сада био спреман да за одређени бренд издвоји 2 КМ након његовог поскупљења одустаје од куповине тог бренда и одређује се за неки бренд чија је цијена око 2 КМ.

Горња претпоставка осигурава задржавање структуре потрошње (дистрибуције) цигарета као прије примјене новог Закона о акцизама. Помјерање структуре потрошње ка најнижој цјеновној скупини обара просјечну пондерисану цијену на 1,78 КМ, што осигурава одређени пораст прихода од акциза будући да је изнад просјека прије увођења новог Закона.

Преглед ефеката

Одрживост претпоставке из сценарија А о цјеновној нееластичности потрошње цигарета је дискутабилна, с обзиром на велики број потрошача цигарета са ниским дохоцима. С друге стране, вјероватноћа одрживости претпоставке из сценарија Ц о цјеновној еластичности потрошње цигарета, с обзиром на доказан висок степен нееластичности потрошње цигарета у другим земљама, те с обзиром на менталитет и потрошачке навике грађана БиХ, и екстремну подијељеност друштва у БиХ на богати и сиромашни слој, гдје се све више губи средњи слој грађана, је минимална. Међутим, с обзиром на високу дозу неизвјесности у вези са осталим факторима који могу да утичу на пројекције, и имајући у виду лошу фискалну позицију свих нивоа влада у БиХ Одјељење се определијелило за конзервативни Ц сценарио. Фискални ефекти сценарија дати су сљедећој табели:

сценарио	% повећања прихода у 2010*)	као % БДП**)
А	5,11%	0.83%
Б	3,46%	0.56%
Ц	2,73%	0.44%

*) у односу на укупно пројектоване приходе за 2009. годину (видјети прилог у Билтену)

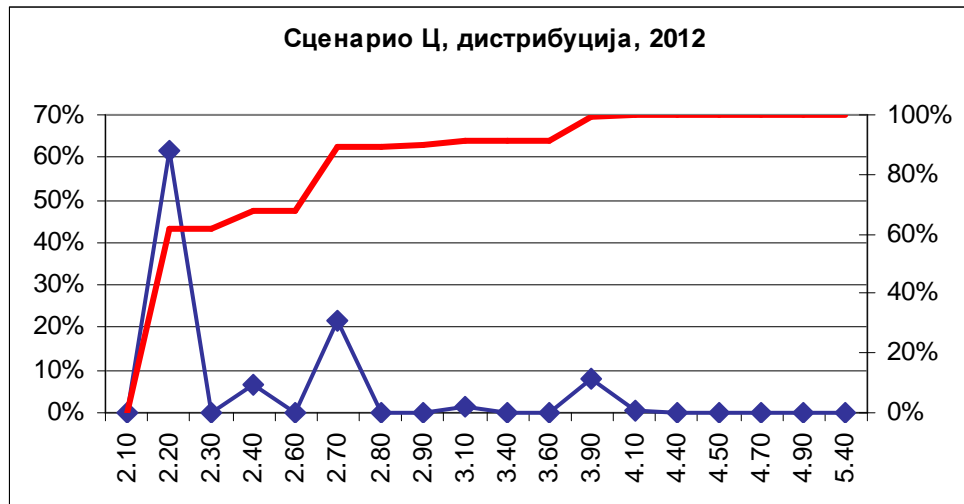
***) пројекција БДП за 2010 - Дирекција за економско планирање

Графикон 5

Исте претпоставке смо примијенили и на пројекције до 2012.године. Код сценарија Ц (Графикон 6) примјећује се пораст минималне МПЦ и већа концентрација дистрибуције око најјефтинијих цигарета (у 2010.г. око 15% тржишта, а у 2012.г. око 40%!) Према пројекцијама на најјефтиније цигарете у 2012.г. акциза ће износити просјечно око 1,80 КМ акцизе по паковању. Исто тако, примјећује се да временом долази до приближавања

сценарија Ц према сценарију Б с обзиром да континуирано расте минимална МПЦ и све више потрошње се концентрише око те цијене.

Графикон 6

Пакт о стабилности и расту у условима глобалне економске кризе – I дио (аутор: Мирела Кадић)

Увод

Питање проводивости, адекватности и техничке исправности Пакта о стабилности и расту, десет година након његова постојања, у вријеме када неке чланице Еврозоне падају у фискалне дубиозе, намеће се чешће него икад прије. Стање у које је запала Грчка, као једна од старијих чланица Европске уније и Еврозоне, у најмању руку се сматра алармантним, док неки аналитичари иду даље и ситуацију чак пореде са Аргентином⁶. Процијенени буџетски дефицит за Грчку за 2009.годину од 12,7% од БДП-а и јавни дуг који је прешао 120% од вриједности БДП-а далеко су од референтних параметара утврђених Уговором из Мастрихта и Пактом о стабилности и расту.

Пакт о стабилности и расту („Stability and Growth Pact“)

Уговор из Мастрихта, потписан 7.фебруара 1992.г. носио је трансформацију Европске заједнице у Европску унију. Потписивањем овог уговора државе чланице означиле су нову етапу интеграције и нове циљеве. Један од најзначајнијих циљева Уговора био је провођење посљедње фазе економске и монетарне интеграције, односно увођење заједничке валуте. У ту сврху утврђено је пет критеријума (тзв. 'Maastricht criteria' или 'Мастришки критеријуми') који говоре о томе да ли је одређена земља спремна да уведе евро као своју валуту. Они се односе на следећа подручја:

- Цјеновна стабилност (Стопа инфлације не смије бити виша од 1,5 посто од просјечне стопе инфлације три земље чланице с најнижом инфлацијом у претходној години)
- Буџетски дефицит у правилу мора бити мањи од 3% БДП-а
- Јавни дуг не смије премашити 60% БДП-а
- Дугорочне камате не смију премашити 2% каматне стопе три земље чланице с најнижим каматним стопама

⁶ 'Why Greece will have to leave the eurozone', Desmond Lachman, Financial times, January 2010.g.

Доступно на: <http://www.ft.com/cms/s/0/a920bae4-fee9-11de-a677-00144feab49a.html>

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

- Двије године прије увођења еура земља не смије радити девалвацију националне валуте, односно двије године мора провести у систему ERM II ('Exchange rate mechanism')

Ови критеријуми су познати још и као '*критеријуми конвергенције*'.

Према регулативи Уније и Европске централне банке нису биле предвиђене казне за нарушавање ових критеријума. Међутим, тај недостатак отклоњен је на иницијативу Њемачке⁷, земље која је дуги низ година одржавале високе стопе раст уз ниску инфлацију, те је очекивала наставак те политике провођењем Пакта о стабилности и расту, који би ограничио проинфлаторне притиске земаља чланица. 1997. године на самиту ЕУ у Амстердаму потписан је Пакт о стабилности и расту, који се од почетка 1999. почео и примјењивати. Његова задаћа била је осигурање провођења фискалне дисциплине унутар Евроzone, односно поштовање сљедећих фискалних критеријума:

- Удио дефицита буџета опште државе у БДП-у не смије прећи 3% БДП-а с краја претходне финансијске године. Ако то није могуће допушта се да дефицит буде мало изнад, али близу нивоа од 3%.
- Удио бруто дуга опште државе у БДП-у не смије прелазити 60% БДП-а на крају претходне финансијске године. Ако није тако, удио мора имати макар тенденцију смањења.

2005.године дошло је до реформе Пакта о стабилности и расту. Њиме нису промијењени квантитативни прагови него су дефиниција и провођење правила Пакта постале много флексибилније. Нпр.земљи с нижим јавним дугом и вишим потенцијалним растом БДП-а ће бити допуштен буџетски дефицит у висини од 1% БДП-а у средњем року, док ће високозадужене земље с нижим потенцијалним растом морати тежити уравнотеженим јавним финансијама. Треба такођер напоменути да је у Протоколу о процедури прекомјерног дефицита, као дијелу Уговора из Маастрицхта, наведено да фискални дефицит може бити и већи уколико је ријеч о 'привременом и изванредном догађају'⁸. Током формирања Пакта ова клаузула је била предметом бројних расправа.

Како функционише Пакт о стабилности и расту?

И Уговор из Маастрицхта и Пакт предвидјели су одређена процедурална правила за провођење фискалне дисциплине, како земаља чланица евроzone, тако и земаља које се припремају да то постану. Правила имају '*елементе превенције*' ('*the preventive arm*') и '*елементе одвраћања*' ('*the dissuasive arm*').

Елемент превенције Пакта подразумева редовни мултилатерални надзор буџетских позиција земаља чланица ЕУ. Чланице су обавезне да до 1.децембра сваке године Комисији поднесу **програме стабилности** (ако се ради о земљи која је већ у еврозони) или **програме конвергенције** (земље нечланице евроzone)⁹. Ти програми морају представити средњорочне циљеве буџетских позиција и према потреби описати пут до тих позиција. Савјет даје мишљење о тим програмима на основу препоруке коју даје Европска комисија. Уколико постоји значајно одступање буџетског исхода од циља и то имплицира ризик од пробијања прага од 3% од БДП-а, Савјет може издати '**рано упозорење**' ('**early warning**') чланици у којем је тражи да проведе неопходне мјере прилагођења да би се избјегао дефицит. Од реформе Пакта из 2005.године, Вијеће такођер може издати и тзв. приједлог политике ('**policy advice**'), који представља својеврсну замјену инструмента 'early warning'.

⁷ Носилац иницијативе Тео Вајгл, министар финансија у кабинету канцелара Хелмута Кола, познат је и као 'отац евра', јер је предложио име валуте и био носилац процеса увођења заједничке валуте.

⁸ 'Protocol on excessive deficit procedure', Official Journal of the European Communities, No C 191/84, 29.7.1992.

Доступно на: http://eur-lex.europa.eu/en/treaties/dat/11992M/tif/JOC_1992_191_1_EN_0001.pdf

⁹ Сви програми стабилности и конвергенције доступни на:

http://ec.europa.eu/economy_finance/sqp/convergence/programmes/index_en.htm

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, Е-mail: oma@uino.gov.ba

Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Елементи одвраћања процедуралних правила се имплементирају кроз тзв.процедуру прекомјерног дефицита. Процедура се састоји из сљедећих корака:

1. Комисија припрема **извјештај**. При припремању извјештаја Комисија узима у обзир да ли капитални издаци те земље прелазе владин дефицит, те такођер има у виду средњорочне економске и буџетске позиције дате земље чланице.
2. Економско-финансијски одбор, сачињен од руководећих државних службеника из министарстава финансија и националних централних банака земаља чланица, сачињавају **мишљење** о извјештају Комисије.
3. Уколико потом Комисија сматра да је дефицит, стварни или процијењени, прекомјеран, она ће ECOFIN-у¹⁰ упутити **мишљење**, као и препоруку адекватних мјера и политика за корекцију дефицита.
4. На основу мишљења Комисије, ECOFIN доноси и **формалну одлуку** да ли је дефицит прекомјеран. Ако јесте, овај савјет даје **препоруку**, у којој су садржана два рока: један за предузимање првих ефикасних мјера, а други за стварну корекцију дефицита.
5. Ако се земља чланица оглуши на препоруку, ECOFIN издаје **ноту**, као задње упозорење прије санкција.
6. Ако земља и даље не подузме корективне мјере, ECOFIN захтијева од земље да положи **некаматни депозит** код Комисије. Депозит се састоји од двије компоненте: фиксне (0,2% од БДП-а) и варијабилне компоненте (0,1% за сваки процентни поен преко дефицита од 3% од БДП-а). Исто тако са сваком даљњом годином у прекомјерном дефициту, полаже се додатни депозит од 0,5%¹¹.
7. Ако, по мишљењу ECOFIN-а, прекомјерни дефицит не буде коригован у року од двије године по полагању депозита, депозит ће се претворити у **казну**¹², која се распоређује између оних земаља еврозоне које немају прекомјерни дефицит.

Осим фискалних критерија за увођење евра, Уговор из Maastrichta садржава и друге одредбе које се односе на јавне финансије у земљама чланицама. Одредбама чланака 101-104. забрањује се финансирање дефицита државе од стране Европске централне банке и националних централних банака, као и повлаштени приступ институција јавног сектора финансијским институцијама. Ове одредбе искључују могућност да ЕУ односно европска монетарна унија (ЕМУ) одговарају за обавезе држава чланица. Ово конкретно значи да се у случају инсолвентности било које финансијске институције земље чланице ЕУ односно друге земље неће сматрати одговорним за дуг инсолвентне институције. Ово је тзв. 'non-bail out' клаузула. Овиме се настојало постићи да се једном успостављена стабилност задржи током цијелог судјеловања земље у ЕМУ.

¹⁰ ECOFIN је тијело ЕК састављено од министара финансија чланица.

¹¹ Ове новчане санкције предвиђене су само за прекорачење по критеријуму дефицита, али не и за прекршаје по критеријуму дуга.

¹² Предмет бројних расправа била је адекватност новчане казне земљи која ионако 'грца' у дефициту.

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/fax: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Fax:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba

Земља	Датум извјештаја ЕК (Члан 104.3/126.3)	Одлука Вијећа о постојању прекомјерног дефицита (Члан 104.6/126.6)	Текући рокови за корекције
Аустрија	7.10.2009.	2.12.2009.	2013
Белгија	7.10.2009.	2.12.2009.	2012
Чешка	7.10.2009.	2.12.2009.	2013
Њемачка	7.10.2009.	2.12.2009.	2013
Италија	7.10.2009.	2.12.2009.	2012
Низоземска	7.10.2009.	2.12.2009.	2013
Португал	7.10.2009.	2.12.2009.	2013
Словенија	7.10.2009.	2.12.2009.	2013
Словачка	7.10.2009.	2.12.2009.	2013
Пољска	13.5.2009.	7.7.2009.	2012
Румунија	13.5.2009.	7.7.2009.	2011
Литванија	13.5.2009.	7.7.2009.	2011
Малта	13.5.2009.	7.7.2009.	2010
Француска	18.2.2009.	27.4.2009.	2013
Латвија	18.2.2009.	27.4.2009.	2012
Ирска	18.2.2009.	27.4.2009.	2014
Грчка	18.2.2009.	27.4.2009.	2010
Шпанија	18.2.2009.	27.4.2009.	2013
УК	11.6.2008.	8.7.2008.	фин.година 2014/15
Мађарска	12.5.2004.	5.7.2004.	2011

Табела 1. Преглед покренутих процедура прекомјерног дефицита

Извор: http://ec.europa.eu/economy_finance/sgp/deficit/countries/index_en.htm

У сљедећем броју билтена о реформи Пакта и утјецају глобалне економске кризе.

Из рада Управног одбора УИО

(припремила: дипл. проф. Дарија Тошић)

105. сједница Управног одбора Управе за индиректно опорезивање је одржана 28.12.2009. године у Сарајеву. Чланови УО УИО су расправљали и утврдили мишљење на приједлог Закона о допуни Закона о систему индиректног опорезивања предлагача Комисије за спољну трговину и царине као и иницијативу посланика Парламентарне скупштине БиХ за измјену истог закона. На оба приједлога УО је дао негативно мишљење. Управни одбор сматра да нема основа да подржи предложене измјене и допуне Закона о систему за индиректно опорезивање јер исте нарушавају надлежности које су му законом прописане. Усвојена је одлука о висини стопе компензаторне камате за период од 01.јануара 2010. године до 30. јуна 2010. године. Висина стопе компезаторне камате за поменути период износи 12%. Нацрт закона о измјенама и допунама Закона о поступку принудне наплате индиректних пореза је такође усвојен, у тексту који је предложила Радна група оформљена од стране УО УИО. УО је, на приједлог РГ, одбио Приједлог Споразума о принудној наплати судских такси на тужбу и пресуду с образложењем да би то захтијевало велико ангажовање радника са малом добити а великим трошковима за Управу за индиректно опорезивање. УО је такође усвојио одлуку у вези ангажмана спољне ревизије за вршење испитивања прикупљања и расподјеле прихода за 2009. годину. УО ће донијети посебну одлуку о предмету, садржају и обиму ревизије.

Консолидовани извјештаји

(припремила: Александра Регоје и Мирела Кадић)

Табела 1. (Консолидовани извјештаји: БиХ: ентитети, ЈР)

Консолидовани извјештај укључује:

- приходе од индиректних пореза које прикупља Управа за индиректно опорезивање на Јединствени рачун,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за сервисирање спољног дуга,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за финансирање Брчко Дистрикта, кантона, општина и Дирекција за путеве,
- приходе буџета Босне и Херцеговине са Јединственог рачуна УИО,
- приходе и расходе буџета Федерације БиХ,
- приходе и расходе буџета Републике Српске.

Табела 2. (Консолидовани извјештаји: БиХ: држава, ентитети, Брчко Дистрикт, кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- приходе и расходе буџета БиХ
- приходе и расходе буџета Брчко Дистрикта
- приходе и расходе буџета РС
- приходе и расходе буџета ФБиХ
- приходе и расходе буџета кантона

2. У извјештај је укључена амортизација спољног дуга

Табеле 3.1. – 3.2. (Консолидовани извјештаји: кантони)

1. Консолидовани извјештај укључује:

- Приходе и расходе буџета кантона
- Приходе и расходе буџета припадајућих општина

БиХ : Ентитети и ЈР, I-XI 2009.г.

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	Укупно
1	Текући Приходи	384,6	359,4	402,0	416,4	425,2	443,4	497,4	448,8	470,4	465,1	408,6	4721,3
11	Порески приходи	367,0	337,2	370,0	391,7	378,3	385,5	440,0	421,4	432,4	436,1	381,9	4341,4
111	Индиレクトни порези (и средства са ЈР)	351,7	316,9	322,8	335,6	355,0	365,1	420,0	397,7	409,9	417,1	364,8	4056,6
	ПДВ	254,3	209,2	191,4	213,1	222,7	235,1	255,8	239,8	261,6	255,2	242,8	2581,1
	ПДВ на увозе	126,3	151,9	174,9	177,3	161,5	178,3	182,6	165,6	178,5	183,0	166,2	1845,9
	ПДВ обавеза према ПДВ пријавама	168,1	109,4	106,1	100,2	117,5	116,8	124,4	136,5	134,9	125,1	126,1	1365,1
	ПДВ према аутоматском разрезу од стане УИО	0,0	0,0		0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,3
	ПДВ једнократне уплате	0,1	0,4	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	1,5
	Остало	2,6	1,9	2,3	1,6	1,7	1,8	2,4	1,7	2,0	2,1	2,0	22,2
	Поврат ПДВ	-42,8	-54,4	-92,0	-66,3	-58,2	-61,9	-53,7	-64,1	-53,8	-55,1	-51,6	-653,9
	Царине	22,3	27,7	33,2	32,4	27,9	28,5	29,7	27,6	30,0	30,1	26,7	316,0
	Порез на промет	0,4	0,7	0,6	1,0	0,6	0,5	0,7	0,5	0,3	0,6	0,2	6,1
	Акциза	61,7	65,4	81,8	71,5	84,9	89,7	104,9	98,2	89,4	96,6	72,7	916,8
	увозни пр.	49,1	44,2	55,9	45,4	53,4	57,6	74,0	62,4	53,9	61,5	40,9	598,2
	у земљи	12,6	21,2	25,9	26,1	31,5	32,1	30,9	35,7	35,5	35,1	31,8	318,6
	Путарина	12,0	13,3	15,4	16,7	17,9	10,7	27,5	30,3	27,2	33,4	21,4	225,9
	Остало	1,0	1,1	1,3	1,4	1,5	1,4	1,8	1,8	1,7	1,6	1,4	15,9
	Остали поврати	-0,2	-0,5	-0,8	-0,4	-0,5	-0,9	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,5	-5,3
112	Директни порези	15,3	20,3	47,1	56,1	23,4	20,4	20,0	23,7	22,5	18,9	17,1	284,8
	Порези на доходак и добит	14,2	18,6	45,4	55,0	22,3	19,3	18,8	22,5	21,5	17,9	16,2	271,6
	Остали порески приходи	1,1	1,7	1,8	1,1	1,0	1,1	1,2	1,2	1,0	1,1	0,9	13,2
12	Непорески приходи	16,0	21,9	31,5	24,5	46,8	57,2	56,8	27,2	37,6	28,5	25,7	373,6
13	Остали приходи	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,5	0,1	0,1	0,3	0,0	0,1	1,5
14	Донације/грантови	0,7		0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	1,3
15	Трансфери виших нивоа	0,8	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3	0,4	0,1	0,1	0,3	0,9	3,5

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	Укупно
2 Текући Расходи	310,5	368,2	392,4	433,3	412,5	460,1	465,7	420,9	455,8	482,1	424,6	4626,2
21 Текући издаци	56,9	81,1	83,2	89,1	87,6	108,1	67,1	82,4	84,9	87,6	87,5	915,5
211 Плате и накнаде	53,2	73,0	72,6	73,3	73,6	92,2	50,9	69,9	69,2	69,4	69,7	766,9
212 Издаци за материјал и услуге	3,7	8,1	10,5	15,8	14,0	15,9	16,2	12,5	15,8	18,2	17,8	148,6
22 Грантови/Социјални трансфери/Субвенције	17,5	56,2	70,0	87,4	82,0	75,0	107,1	66,4	94,9	91,7	94,3	842,5
23 Плаћање камате	1,2	3,9	13,1	2,1	16,4	19,8	3,3	9,5	4,7	5,0	8,5	87,6
24 Остали издаци/потрошња/трансфери	0,1	19,7	19,7	22,2	18,4	25,2	23,5	20,0	23,7	33,3	21,7	227,6
25 Трансфери са ЈР	216,8	200,8	176,8	210,9	188,0	213,1	243,1	224,8	235,3	235,6	196,9	2342,2
од чега: Буџет БиХ	52,3	60,7	62,2	62,2	56,5	62,2	65,0	59,3	62,2	62,2	59,3	664,0
од чега: ФБиХ / кантони, општине, Дирекција за цесте	124,0	110,9	84,1	115,4	99,0	113,6	138,2	126,6	132,3	132,9	107,0	1283,9
од чега: РС / градови, општине, ЈП "Путеви РС"	29,8	20,0	21,3	23,5	22,2	26,5	28,1	27,2	28,9	28,4	20,3	276,2
од чега: Брчко	10,6	9,2	9,2	9,8	10,3	10,9	11,9	11,7	12,0	12,1	10,3	118,1
27 Трансфери кантонима, општинама и градовима	18,6	6,4	33,0	21,9	21,9	20,9	22,1	18,0	17,1	29,5	21,0	230,3
28 Нето позајмљивање*	-0,5	0,0	-3,4	-0,3	-1,9	-2,0	-0,6	-0,2	-4,8	-0,5	-5,3	-19,4
3 Нето набавка нефинансијских средстава	0,7	10,0	11,3	6,0	6,2	8,0	5,5	6,3	8,4	5,2	10,5	78,2
4 Владин суфицит (+)/ дефицит(-) (1-2-3)	73,3	-18,9	-1,7	-22,9	6,6	-24,7	26,1	21,6	6,2	-22,2	-26,5	16,9
5 Нето финансирање**	-1,33	-6,06	12,31	94,53	149,89	-25,05	372,27	-168,78	-10,28	-14,66	-20,50	382,3

Табела 1.

БиХ: држава, ентитети, Брчко Дистрикт, кантони, I-XI 2009.г.

		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	Укупно
1	Приходи (11+12+13+14)	361.428.773	384.566.668	438.976.489	576.343.281	448.816.096	470.088.338	488.648.779	443.100.601	468.531.677	474.611.343	408.958.424	4.964.070.469
11	Приходи од пореза	319.159.691	340.204.085	382.917.308	398.596.255	374.040.869	369.252.263	401.826.309	391.654.573	405.410.266	402.448.312	345.866.048	4.131.375.978
	Порези на доходак и добит	23.185.593	39.044.313	76.119.523	102.222.090	52.339.929	42.677.971	46.454.764	43.861.568	43.978.131	40.652.075	38.145.413	548.681.370
	Порез на имовину	2.616.954	2.550.559	1.618.842	1.547.039	1.591.952	1.682.939	1.761.066	1.523.452	1.475.482	1.474.880	1.364.805	19.207.969
	Приходи од индиректних пореза	292.781.079	297.423.279	304.253.151	294.137.097	319.854.295	324.735.731	352.919.252	344.999.821	359.764.114	360.101.456	306.262.176	3.557.231.452
	Остали порези	576.065	1.185.934	925.792	690.030	254.693	155.622	691.226	1.269.731	192.538	219.901	93.654	6.255.187
12	Непорески приходи	37.494.537	42.486.428	55.152.413	174.733.679	72.804.915	89.457.490	83.355.114	49.961.609	57.084.279	69.246.327	51.950.349	783.727.138
13	Грантови	4.750.762	1.736.662	852.211	2.949.876	1.958.317	10.886.970	3.331.858	1.310.791	5.842.592	2.884.265	10.999.242	47.503.545
14	Остали приходи	23.784	139.492	54.558	63.471	11.996	491.614	135.498	173.629	194.541	32.440	142.785	1.463.808
2	Расходи (21+22+23)	312.034.174	355.317.558	438.010.283	450.122.979	447.094.213	486.292.030	445.271.945	415.926.024	456.884.020	468.273.594	473.317.054	4.748.543.873
21	Текући издаци	312.356.982	354.116.283	440.214.720	448.224.293	447.688.229	486.867.714	442.968.529	415.674.526	460.187.263	458.408.176	476.405.580	4.743.112.295
	Бруто плате и накнаде	195.867.926	222.173.513	223.009.579	221.169.481	223.704.039	239.793.495	181.721.865	214.994.718	213.224.275	207.439.306	216.700.924	2.359.799.120
	Издаци за материјал и услуге	23.494.698	33.709.169	39.136.273	45.382.301	43.084.039	52.135.366	40.515.302	40.416.258	52.321.257	51.411.429	50.050.474	471.656.566
	Грантови	91.083.780	94.197.742	164.843.223	179.452.325	164.426.852	174.365.279	217.024.054	150.302.696	188.777.873	194.437.109	201.070.769	1.819.981.703
	Издаци за камате и остале накнаде	1.910.579	4.035.858	13.225.644	2.220.186	16.473.300	20.573.573	3.707.309	9.960.853	5.863.858	5.120.332	8.583.413	91.674.906
22	Остали расходи	280.439	1.286.094	1.407.840	2.389.385	1.475.933	1.433.146	2.348.448	432.195	827.561	-149.103	547.257	12.279.195
23	Нето позајмљивање*	-603.248	-84.819	-3.612.276	-490.699	-2.069.949	-2.008.829	-45.032	-180.697	-4.130.805	10.014.521	-3.635.783	-6.847.617
3	Нето набавка нефинансијских средстава	7.799.828	10.157.560	15.318.561	11.423.096	17.652.866	30.765.586	17.302.324	23.639.222	30.767.080	15.869.154	24.017.971	204.713.250
4	Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	41.594.772	19.091.550	-14.352.355	114.797.206	-15.930.983	-46.969.278	26.074.510	3.535.355	-19.119.423	-9.531.405	-88.376.601	10.813.346
5	Нето финансирање**	-1.982.327	-6.304.047	11.916.135	97.911.531	149.730.473	-26.977.634	371.654.481	-168.888.753	-10.832.647	-12.291.253	-20.296.044	383.639.916

Табела 2.

Унско-сански кантон, I-X 2009.г.

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	I-X 2009	I-X 2008
1 Приходи (11+12+13+14)	16.879.496	15.066.541	15.744.683	19.810.164	19.714.689	19.347.865	20.289.555	19.270.663	21.571.105	21.514.118	189.208.880	214.904.438
11 Приходи од пореза	13.115.451	11.907.454	12.231.764	16.465.715	13.407.589	14.606.268	16.785.842	15.551.471	15.464.125	15.691.886	145.227.565	170.037.028
Порези на доходак и добит	652.461	633.805	996.271	4.410.944	1.770.103	1.682.036	1.692.053	1.431.894	1.152.600	1.327.451	15.749.619	18.865.440
Порез на имовину	676.893	595.498	385.930	300.716	342.713	361.048	302.626	400.170	345.750	380.338	4.091.682	5.425.313
Индиректни порези	11.775.006	10.665.780	10.841.059	11.743.237	11.282.343	12.551.394	14.780.156	13.709.922	13.959.741	13.979.329	125.287.967	144.940.633
Остали порези	11.091	12.371	8.504	10.818	12.431	11.790	11.007	9.485	6.034	4.768	98.298	805.642
12 Непорезни приходи	3.368.727	2.459.199	2.859.018	3.031.372	4.458.396	3.333.043	2.767.887	3.202.024	4.144.996	5.152.818	34.777.480	39.264.157
13 Грантови	390.785	704.421	653.901	313.077	1.848.704	1.408.554	735.826	517.168	1.961.984	669.414	9.203.834	5.603.253
14 Остали приходи	4.533	-4.533	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Расходи (21+22)	16.305.907	16.347.920	20.856.300	16.576.334	17.293.641	20.587.445	15.942.030	15.171.521	22.316.334	16.457.804	177.855.236	198.563.826
21 Текући издаци	16.311.696	16.351.507	20.855.624	16.582.316	17.293.641	20.587.445	15.919.893	15.171.521	22.320.432	16.457.804	177.851.879	198.581.110
Бруто плате и накнаде	11.335.351	11.195.414	12.558.462	11.504.620	10.849.917	11.134.613	9.754.668	9.790.719	10.329.168	9.021.947	107.474.880	110.609.190
Издаци за материјал и услуге	1.757.583	1.572.992	1.665.807	1.058.234	1.474.805	2.013.992	1.997.442	1.530.996	3.256.128	2.308.733	18.636.711	19.829.181
Грантови	2.859.676	2.380.571	3.492.865	3.593.517	3.603.964	3.633.106	3.294.161	2.195.211	4.868.274	3.031.625	32.952.970	44.489.962
Издаци за камате и остале накнаде	154.890	71.068	43.846	119.978	118.050	24.469	207.861	72.898	14.631	39.340	867.033	850.426
Дознаке нижим потрошачким јединицама	204.196	1.131.462	3.094.644	305.967	1.246.904	3.781.264	665.760	1.581.697	3.852.230	2.056.160	17.920.284	22.802.351
22 Нето позајмљивање*	-5.789	-3.587	676	-5.982	0	0	22.137	0	-4.098	0	3.357	-17.284
3 Нето набавка нефинан. средстава	450.985	308.038	1.239.504	539.757	1.624.266	670.978	3.973.763	4.626.279	5.420.690	932.820	19.787.079	20.245.362
4 Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	122.604	-1.589.416	-6.351.122	2.694.073	796.782	-1.910.557	373.762	-527.137	-6.165.919	4.123.494	-8.433.435	-3.904.750
5 Нето финансирање**	-9.126	-29.904	-9.070	-21.218	-105.286	-8.759	-26.824	-9.294	-590.824	-9.421	-819.727	6.383.018

Табела 3.1.